

A Kaposvári Klebelsberg Középiskolai Kollégium 2003-as alapítása óta kiemelt figyelmet fordít a tehetséggondozásra. Azt vallják, hogy a tehetségek segítése, támogatása, inspirálása nem csak az iskolák, hanem a kollégiumok feladata is lehet, természetesen közösen dolgozva a többi intézménnyel.

A Kaposvári Klebelsberg Középiskolai Kollégium 2003-as alapítása óta kiemelt figyelmet fordít a tehetséggondozásra. Hujber Tamásné programfelelős elmondta, hogy szeretnék a kollégium szerepét hangsúlyozni, továbbá az intézmény célja bemutatni a környezetükben a többi intézménynek, hogy a tehetséggondozás csak komplex rendszerben lehet igazán eredményes, és a jó gyakorlatokkal motiválják őket.

- *Az intézményben mióta valósulnak meg tehetséggondozó programok?*

A tehetséggondozás már a 2003-as alapító okirat részeként is megjelent, a rendezvények egyik kiemelt vonala is a középiskolás korosztály tehetségének fejlesztése. Nagyobb hangsúlyt ez a terület 2008-ban kapott, amikor Tehetségpontként regisztráltunk, és a Dunántúlon második köznevelési intézményként váltunk azzá. Azóta többszörösen akkreditált kiváló Tehetségpontként működünk. Az intézmény Pedagógiai Programját átszövi a tehetséggondozásról alkotott hitünk és szakmai felfogásunk. Emellett évek óta a mellékletét képezi az Intézményi Tehetséggondozó Program, amely struktúrájában egységbe ötvözi az Arany János Tehetséggondozó Program intézményi megvalósulása mellett a Tehetségpontban folyó munkát, az Európai Tehetségponttá válást, valamint a Minősített Tehetséggondozó Műhelyként való működést. A tehetséggondozás folyamatát éppúgy lebontja a diagnosztikai, a fejlesztési feladatokra, mint a tehetség-tanácsadás vagy a tehetség mentorálás folyamataira. Önálló kollégiumként a működésünk alapvetése a tehetségek támogatása. Több mint 30 szakkörünk és tehetségműhelyünk indul be minden tanévben a tanulók érdeklődéséhez igazodva. Lehetőséget nyújtunk más tehetségprogramban résztvevő diákok rekreációs támogatására, a felkészülés háttérmunkáihoz használhatják intézményi erőforrásainkat.

- *Melyek a leggyakoribb kihívások a tehetséggondozás területén?*

A tehetséggondozás legnagyobb kihívásának tartjuk a középiskolás korosztály mentálhigiénés megerősítését, hiszen csak a kellő önismeret birtokában beszélhetünk tudatosan felépített jövőképről, pályaut választásáról. A mentálisan stabil diákok nem kételkednek saját tehetségükben, hanem azt

bátran felvállalva mutatják meg magukat. Erősíteni kell a fiatalokban ezt a vonalat, mert a környezet kevésbé jelez vissza építő szemlélettel az egyéni erősségekről. Mi hiszünk a fiatalokban. Megtanítjuk őket erre a hitre, és próbáljuk alakítani környezetük látásmódját, elfogadó attitűdjét ezen a területen. Látható megrekedt folyamata a köznevelésnek az átmenetek támogatása. Nagyon kevés információval rendelkezünk diákjainkról. A pedagógiai diagnosztikát újra kell indítanunk 9. évfolyamon. Mi magunk évek óta kiemelt feladatunknak tekintjük diákjaink mentorálását az átmenet időszakában, felvenni a kapcsolatot felsőoktatási mentorprogramokkal, vagy középiskolai bemutatkozó portfólió összeállítására tanítani őket. Ennek a jó gyakorlatát kidolgoztuk óvodától a felsőoktatásig, és már több intézmény átvette követendő mintaként, adaptált programként részben vagy egészben. Nagyon léptünk előre a tehetségdiagnosztika területén a mérési rendszerünk teljes digitalizálásával. Rugalmasabban, gyorsabban működő rendszerünk képes azonnali visszajelzést adni a tehetségazonosítás folyamatában. Kihívásnak tekintjük még a tehetségfejlesztés lehetőségeinek felkutatását: lehetőséget a bemutatkozásra, lehetőséget új területek kipróbálására, új készségek, képességek fejlesztésére. Kihívást jelent intézményi tehetséggondozó programunk folyamatos fejlesztése, az intézményi szakmai folyamatok rendszerszintű felépítése.

- *Mit jelent az intézmény életében, hogy Minősített Tehetséggondozó Műhelyként is működik, illetve, hogy – akár tágabb értelemben is – részt vesz a Tehetségek Magyarországa projektben?*

A Minősített Tehetséggondozó Műhelyek országos hálózatához utolsó intézményként, időben kicsit később csatlakoztunk, egyedüli önálló középiskolai kollégiumként. Pályázatunk beadásakor döntő szempont volt, hogy megmutassuk a köznevelés intézményeinek a kollégiumi nevelésben rejlő lehetőségeket. A példaértékű munka, amit 14 éve végzünk a tehetségfejlesztés égisze alatt célirányosan, óriási támogatást kapott a Nemzeti Tehetség Központ pályázati projektjétől. Kiemelten kezelte a tehetség mentorálás szakmai, módszertani folyamatát, amely keretén belül az összes továbbképzést elvégeztük (tantestületi és kiscsoportos érintettséggel). Mentoraink rendszeresen részt vettek a szakmai megbeszéléseken, ahol komoly szupervíziós esetismertetési tapasztalatra tettek szert. Diákjainkat kiválóan inspirálta a sikeres ösztöndíjpályázatok hosszú sora. A tehetséggondozó munkaközösségünk éves tervezését is tudatosabb, szakmailag megfelelőbb szintre tudtuk emelni az MTM intézmények hálózati támogatásával. Az országos rendezvényeket mindig motiváltan látogattuk, és vállaltunk szerepet a szakmai programokon. Ha kellett, beszámoltunk a végzett munkáról, ha kellett, csapatjátékosként bizonyítottunk, vagy előadóként, szekcióvezetőként adtunk

át tapasztalatunkból. Örömmel vállaltuk fel a pályorientációs beszélgetésekre való mozgósítás feladatát is, ahol diákjaink magas számban, érdeklődve vettek részt, csupa pozitív visszajelzéssel. Külön öröm volt számunkra, hogy az eszközbeszerzéssel támogatni tudtunk olyan területeket, amelyek azóta minőségileg magasabb szintű munkát képesek végezni (például háttéreszközök beszerzése sokszorosításhoz, hangosításhoz, logikai – matematikai kompetenciafejlesztés társasjátékokkal, térbeli – vizuális és motoros tehetségterületek támogatása eszközökkel stb.). Érdekesesek voltak azok a rendezvények, amelyeken az MTM intézmények szekcióelőadások keretében mutathatták be jó gyakorlataikat (például Pécs, Kaposvár). Az önismereti műhelymunkánk alkalmat ad arra, hogy jobban megismerjük diákjaink korosztályos jellemzőit, biztosítva a továbbfejlődés lehetőségét számukra. Éppen aktuális projektjeink lendülete volt az, amit segített és támogatott az MTM intézmények hálózata. Ezáltal nőtt a motivációnk, és a szakmai tudatosság egy új szintjére léptünk.

- *Tapasztalataik szerint az alap pedagógiai ismereteken, készségeken és kompetenciákon túl szükségük van-e speciális ismeretekre, technikákra a tehetséggondozásában résztvevő tanároknak? Ha igen, melyek ezek?*

A tehetséggondozás a pedagógia sajátos területe, amihez kevés információt, ismeretet kapunk az alap pedagógiai tanulmányok során. Külső és belső továbbképzési rendszerünk megfelelően innovatív struktúrája azt a célt szolgálja, hogy intézményünk pedagógusai szerezzék meg, és motiváltak legyenek tudásuk, szakmai – módszertani ismeretük fejlesztésében, a tanult ismeretek adaptálásában, valamint innovatív szemléletükkel tegyék lehetővé a rendszer folyamatos fejlesztését. Támogatjuk a nevelőtestületi közös továbbképzések szervezését. Akkreditált képzések mellett egyéb témaspecifikus ismeretátadási folyamatokat is preferálunk. Az egyéni ismereteket a nevelőtestületen belül – gyakorlatba ágyazottan – megosztjuk. Valljuk, hogy csak az az ismeret a jó ismeret, amit azonnal be tudunk építeni az eszköztárunkba. A továbbképzési tematikák hasznosítását, beépülését, adaptációját nyomon követjük. Ezt a felfogásunkat támogatta az MTM intézmények számára kiemelten és magas színvonalon biztosított tanfolyami rendszer. Szívesen ismerkedtünk az elmúlt években a kooperatív módszerekkel, projekt- és drámapedagógiával. Kiemelt területünk volt a pályorientáció, az élménypedagógia, a gamifikáció. Teret adunk az egyéni érdeklődési területeknek, tantárgyi továbbképzéseknek egyaránt (például könyvtárpedagógia, környezeti nevelés). Fókuszba állítottuk a pedagógiai

mentálhigiéné érvényesülését, azokat a módszereket, amelyek alkalmazásával hatékonyabban tudunk kommunikálni az Alfa és Z generációs fiatalokkal, családjaikkal. Folyamatosan tanulunk beépíthető módszereket: reflexiós beszélgetés vezetését, hatékony tanulómegismerési technikákat, kommunikációs módszereket (visszatükrözés, pozitív kommunikáció, mediációs, resztoratív technikák). Továbbra is támogatjuk az Éltrevaló program 7 szokás elemeinek megjelenését, szemléletének átadását. Dolgozunk a Boldogságóra programmal. Úgy gondoljuk, hogy a tehetséggondozás egy dinamikusan fejlődő terület, ami dinamikusan változni, fejlődni tudó tanári szemléletet, szaktudást kíván. Ezt szakkönyvek irányított feldolgozásával és a továbbképzési rendszerünk megújításával érjük el. Alapvető ismeret a mérésmethodika, a tanulói adatok begyűjtése, feldolgozása, értelmezése, beépítése a tanulók egyéni fejlesztési tervébe. Kiemelt feladatunk ennek érdekében az újonnan érkező pedagógusok mentorálása, felkészítése a belső diagnosztikai rendszer értelmezésére. Saját kompetenciánk alakításában nagy szerepe van a belső továbbképzési napoknak, amikor módszertani ismeretátadás történik.

- *Az intézményben hogyan, milyen elemekből épül fel tehetséggondozó rendszer, és hogyan működik az?*

Intézményünk tehetséggondozó munkáját segíti a Magyar Tudás – Magyar Hatalom Alapítvány munkája. Az alapítvány lehetőséget biztosít egyéni és csoportos tehetséggazdagító rendezvényeken való részvételre, verseny nevezési díjak támogatására, valamint egyéni eszközbeszerzésre. Az Arany János Tehetséggondozó Program elősegíti pilot programok megvalósítását, majd teljes intézményi körben való bevezetését, a hatékony adaptációt. A Tehetségpont és Európai Tehetségpont tagságunk támogatja a hálózati együttműködésünket országosan és a határon túli térségben egyaránt. Ezt erősíti a második sikeres bázisintézményi pályázatunk, valamint ezt tette kerek egészé a Minősített Tehetséggondozó Műhely tagságunk is. Kiváló hálózatok jöttek létre, amelyek mi is részesei lehetünk.

A hálózati együttműködés mindig többet jelent egy intézményi programnál. Hozzáadja azt az erős szinergiát, amittől képesek vagyunk egymástól hatékonyabban tanulni. Innovatív törekvéseinket 2008-tól a célirányosan megvalósuló tehetség pályázatok támogatták. Többek között ettől az időtől alakult ki a tehetségmentorálás gyakorlata, vagy tökéletesítettük az egyéni fejlesztési programunkat a tehetséges diákjainknál. Felépítettük a tanulói életút támogató programot, ami hatékonyan készíti fel tanulóinkat akár a felsőoktatás vagy a szakképzés, esetleg a munka világába történő átmenetre. Ráleltünk egy

új, erős tehetségterület méltó gondozására, és kiemelten foglalkozunk a kortárs vezető tehetségekkel. Felépítettük és folyamatosan fejlesztjük intézményi mentálhigiénés programunkat. Sikeres pályázatok támogatásával foglalkozunk a képzőművészet és média területén tehetséges tanulókkal. A képzőművészet mellett felépítettünk több művészeti ágat is, amiben kiemelkedő tehetségfejlesztést valósítunk meg, ilyen többek között a dráma – színjátszás területe. Diákjaink különösen szeretik azokat a projekteket, amelyekben több tehetségterület ápolását tudjuk összekapcsolni és ez által valami újat felépíteni. Ilyen programunk volt a média – irodalom, majd képzőművészet, aztán a sport területeinek összekapcsolása, a képzőművészet és a környezetvédelem fúziója, illetve a matematika – logikai tehetségek fejlesztése a képzőművészet és a játék eszköztárával. Kiemelkedő innovációja intézményünknek a Kre -Aktív Motivációs projekt, amelynek keretében tanulóink önálló projektet valósíthatnak meg 11. évfolyamon, belekóstolva az egyéni vagy kiscsoportos kutatómunka örömébe. Az itt megszerzett kutatómódszertani ismeret és az egyéni projektvezetés tapasztalata megfelelően inspirálta diákjainkat. Zenei projektünk pedig minden évben zenekari együtt zenélés lehetőségét kínálja azoknak a diákoknak, akik hangszeres tudással bírnak. De akár az intraperszonális terület kiemelt önfejlesztését nézzük, vagy a környezetvédelmi csoport programjait, a több sportágra kiterjedő sikeres mozgásprogramunkat (kosárlabda, kézilabda, röplabda, jóga, aerobic, falmászás, asztalitenisz, futball, korcsolya) a megvalósuló mentálhigiénés programelemekkel, mind azt a célt szolgálja, hogy támogassuk diákjaink közvetlen tehetségfejlesztését, vagy célzottan foglalkozzunk a különböző területen tehetséges tanulók rekreációjával, stresszkezelésével, feszültségoldásával.